

1/469

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1477/14533

26/11/2007

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 12/11/2007 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi iliaikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.


Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI			
Tali Komisyon	Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Güvenlik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı		
Esas Komisyon	Dışişleri		
Tarih:	03 Aralık 2007	F. No:	1/469
M.Y.	M.H.	M.S.	M.S.
19/11/07	11/11/07	11/11/07	11/11/07
Başkan		Başbakan	

T/ 1231

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ, YUNANİSTAN CUMHURİYETİ VE İTALYA CUMHURİYETİ
ARASINDA TÜRKİYE-YUNANİSTAN-İTALYA GAZ NAKİL KORİDORUNUN
GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

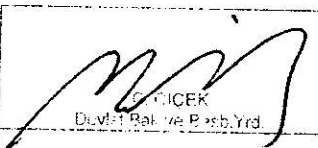
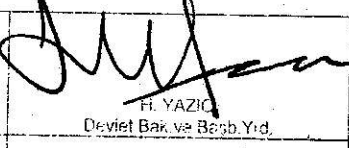
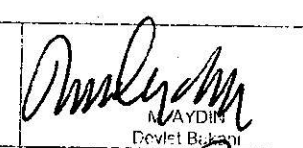
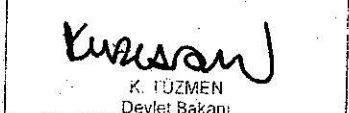
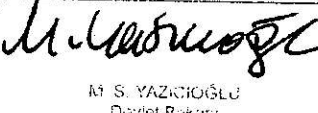
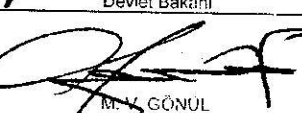
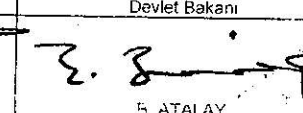
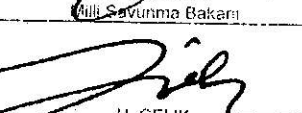
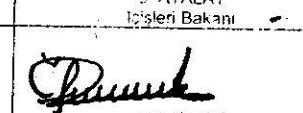
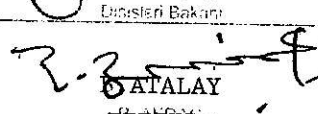
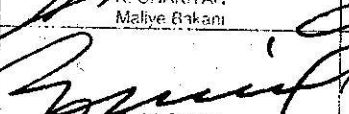
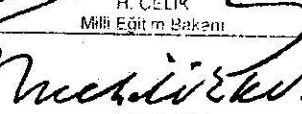
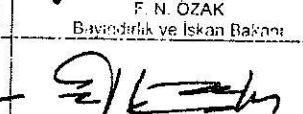
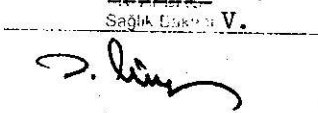
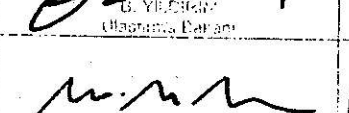
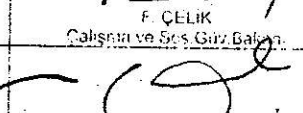
MADDE 1- (1) 26 Temmuz 2007 tarihinde Roma'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

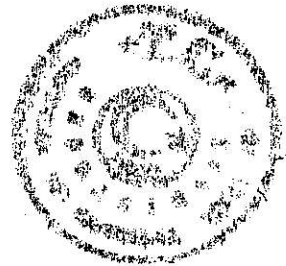
RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. YAZICI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 N. EKREN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 M. BAŞESGİOĞLU Devlet Bakanı	 K. TÖZMEN Devlet Bakanı	 N. ÇUBUKÇU Devlet Bakanı	 M. ŞİMŞEK Devlet Bakanı
 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı
 A. BABACAN Dışişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı	 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 F. N. ÖZAK Beylikdüzü ve İskan Bakanı
 B. ATALAY Sağlık Bakanı V.	 G. YILGİZ Ulaştırma Bakanı	 M. M. EKER Tarım ve Köylere Bakanı	 F. ÇELİK Çalışma ve Sos. Güz. Bakanı
 M. Z. GÖKALP Sıhhiye ve Dışişleri Bakanı	 M. H. GÖKALP Erişim ve İletişim Bakanı	 N. ÇUBUKÇU Kültür ve Turizm Bakanı V.	 F. ERDOĞAN Cema ve Orman Bakanı

GEREKÇE

26 Temmuz 2007 tarihinde Roma'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma" ile 23 Şubat 2003 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşma"ya uygun olarak Türkiye ve Yunanistan arasındaki doğal gaz boru hattı üzerinden İtalya'ya doğal gaz nakledilmesi öngörülmektedir.

Enerji piyasalarındaki belirsizlik ve dönem dönem yaşanan doğal gaz kesintileri de dikkate alındığında, doğal gaz pazarlarının likiditesinin büyük önem arzettiği tartışılmaz bir gerçektir. Ülkemizin ve Avrupa'nın artan doğal gaz talebine alternatif kaynak oluşturacak Hazar bölgesi, Orta Asya, Ortadoğu ve Kuzeydoğu Afrika doğal gazının Ülkemize, Yunanistan'a ve İtalya'ya taşınmasına imkan oluşturacak ve üç ülke arasındaki doğal gaz boru hatlarının bağlantısına olanak sağlayan proje sayesinde ülkemizin gaz iletim şebekeleri geliştirilecektir. Proje, İtalya yolu ile Avrupa Birliği ülkelerinin enerji arzı güvenliğine doğrudan katkı sağlayacağından, Avrupa Birliği için ülkemizin jeopolitik ve stratejik öneminin kayda değer bir boyutunu oluşturan 'enerji köprüsü rolümüz' bu proje ile pekişecektir. Dolayısıyla, projenin hayata geçirilmesi, ülkemizin doğal gaz üreticisi ve tüketicisi ülkelerle doğal gaz ticaretini artıracak gibi Avrupa Birliği ile olan mevcut siyasi ve ekonomik ilişkilerinde de olumlu bir gelişme teşkil edecektir.



**TÜRKİYE CUMHURİYETİ, YUNANİSTAN CUMHURİYETİ VE İTALYA
CUMHURİYETİ ARASINDA
TÜRKİYE-YUNANİSTAN-İTALYA GAZ NAKİL KORİDORUNUN
GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN
ANLAŞMA**

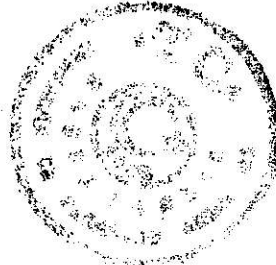
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti ve İtalya Cumhuriyeti Hükümeti (şimdiden sonra tek tek "Taraflar", birlikte "Taraflar" olarak anılacaktır) işbu belge ile aşağıdaki hususları teyit ederler:

Taraflar arasında enerji sektöründeki mevcut işbirliği, Türkiye-Yunanistan-İtalya gaz nakil koridorunun (şimdiden sonra TYİB projesi olarak anılacaktır) geliştirilmesiyle daha da güçlenecektir.

23 Şubat 2003 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Yunanistan Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşma"ya uygun olarak *Türkiye Yunanistan Boru Hattı Bağlantısı'nın* (şimdiden sonra TYB olarak anılacaktır) inşaatı neredeyse tamamlanmış olup, boru hattının 2007 yılı içerisinde işletmeye açılması beklenmektedir. TYB projesinin Yunanistan toprakları üzerinde kalan bölümü Yunan Gaz Nakil Sisteminin Operatörü olan DESFA S.A. (şimdiden sonra DESFA) tarafından, Türkiye toprakları üzerindeki bölümü ise bir devlet şirketi olan BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (şimdiden sonra BOTAŞ) tarafından gerçekleştirilmiştir.

4 Kasım 2005 tarihli "İtalya Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında İtalya-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin (şimdiden sonra YİB olarak anılacaktır) Geliştirilmesi için Anlaşma"ya uygun olarak Yunan şirketi olan DEPA S.A. (şimdiden sonra DEPA) ve İtalyan şirketi EDİSON SpA (şimdiden sonra EDİSON), halen Yunan ve İtalyan boru hattı şebekelerini birbirlerine bağlayacak YİB Projesini geliştirmektedirler.

YİB projesinin Yunan toprakları üzerindeki kara kesimi DESFA tarafından inşa edilecek, Yunan ve İtalyan sahilleri arasındaki deniz kısmı (şimdiden sonra



POSEİDON Boru Hattı) ise EDİSON ve DEPA tarafından Poseidon Boru Hattı Şirketi adı altında kurulacak bir Özel Amaçlı Araç marifetiyle (şimdiden sonra POSEİDON Şt.) gerçekleştirilecektir. EDİSON VE DEPA Şirketleri aynı zamanda POSEİDON Boru Hattında muafiyet sağlanan miktarlar için taşıyıcı konumundadırlar.

TYB ve YİB projeleri ve aynı zamanda Türk gaz nakil şebekesindeki gerekli güncelleştirme çalışmaları, Hazar, Orta Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerinden gelen doğal gazı Tarafların pazarlarına ulaştıracaktır.

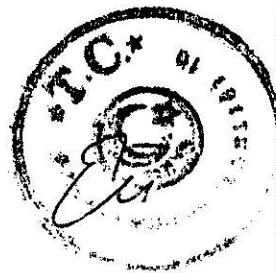
BOTAŞ, DESFA ve POSEİDON Şt., sırasıyla Türk Doğal Gaz İletim Şebekesi, Yunan Ulusal Doğal Gaz Sistemi ve Poseidon boru hattı için İletim Sistemi Operatörleri olarak görev yapacaklardır (şimdiden sonra birlikte İSO olarak anılacaklardır).

İtalyan Ekonomik Kalkınma Bakanı ile Yunan Kalkınma Bakanı arasında 31 Ocak 2007 tarihinde Atina'da imzalanan Niyet Mektubu ile Poseidon Şti'ne 25 yıl süre ile yılda 8 milyar metreküp gaz miktarı için Üçüncü Taraf Erişim yükümlülüklerinden muafiyet sağlanmıştır.

TYİB projesinin gerçekleştirilmesi:

- Tarafların Gaz İletim Şebekelerinin daha da geliştirilmesini,
- Tarafların sadece enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesine değil aynı zamanda Tarafların ve diğer Avrupa pazarlarının gaz temin güvenliğine katkıda bulunmasını,
- Tarafların gaz pazarlarının likiditesinin artırılmasını,
- Doğal gaz üreten ve tüketen ülkeler arasındaki doğal gaz ticaretinin arttırılmasını,
- Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirilmesini, sağlayacaktır.

Bu koridor Avrupa'nın faydalanacağı bir proje olarak değerlendirilmektedir.
BU NEDENİLE, Taraflar aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:



Madde 1

Anlaşmanın Amacı

Bu Anlaşma TYİB projesinin farklı kısımlarını kapsayacak şekilde (Türk, Yunan ve Poseidon Boru Hattı) geliştirilmesinin teşvik edilmesini amaçlamaktadır.

Madde 2

Anlaşmanın Terimleri

- 2.1. Taraflar TYİB projesinin hayata geçirilmesinde projeye katılan taraflar arasında etkin bir koordinasyon sağlanmasının ve yatırım takviminin TYİB projesinin tüm bölümleri için uyumlu hale getirilmesinin gerekliliğini teyit ederler.
- 2.2. Taraflar Türkiye Cumhuriyeti'nin, gerektiği takdirde, kendi yetkisi ve ulusal mevzuatı kapsamında TYİB projesinin Türk kısmının BOTAŞ tarafından gerçekleştirilmesi ve işletilmesi için Türk topraklarının Türkiye-Yunanistan sınırına kadar olan kısmında tüm gerekli işlem, çaba ve yasal ve idari önlemleri alacağını teyit ederler.
- 2.3. Taraflar Yunanistan Cumhuriyeti'nin, gerektiği takdirde, kendi yetkisi ve ulusal mevzuatı kapsamında TYİB projesinin Yunan kısmının DESPA tarafından gerçekleştirilmesi ve işletilmesi için Yunan topraklarının Türkiye-Yunanistan sınırından Adriyatik Denize kadar olan kısmında tüm gerekli işlem, çaba ve yasal ve idari önlemleri alacağını teyit ederler.
- 2.4. Taraflar, İtalya Cumhuriyetinin ve Yunanistan Cumhuriyetinin, gerektiği takdirde, kendi yetkileri ve ulusal mevzuatları kapsamında Poseidon Boru Hattının İtalyan İletim Şebekesine bağlantısına kadar Poseidon Şirketinin faaliyeti ve operasyonu için tüm gerekli işlem, çaba ve yasal ve idari önlemleri alacağını teyit ederler.
- 2.5. Taraflar İtalya Cumhuriyeti Hükümetinin, gerektiği takdirde, kendi yetkisi ve ulusal mevzuatı kapsamında İtalyan iletim sisteminin TYİB Projesinin gerektirdiği şekilde geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için tüm gerekli işlem, çaba ve yasal ve idari önlemleri alacağını teyit ederler.



2.6. Taraflar TYİB projesinin hayata geçirilmesinin Türk bölümü, Yunan bölümü ve Poseidon boru hattı boyunca, bölümlerin ilgili ISO'ları ile doğal gaz taşıtıcıları arasında yapılacak uzun dönemli gaz taşıma sözleşmelerinin varlığına bağlı olduğunu teyit ederler. Ayrıca bu taşıma sözleşmeleri, yapılan yatırımların uygun getiri düzeylerini kapsayacak şekilde maliyeti yansıtan ilkelere dayanarak belirlenen taşıma fiyat tarifelerini öngörecektir.

2.7. Taraflar bu gibi taşımacılık sözleşmelerinin zamanında yapılmasını kolaylaştırmak ve desteklemek ve ISO'larının ilgili yükümlülüklerinin yerine getirilmesini temin etmek konusunda anlaşmışlardır.

2.8. Taraflar, kendi ülkelerinden de olabilmek üzere, diğer varlıkların (şirketlerin) doğal gazını Türk Bölümü, Yunan Bölümü ve Poseidon Bölümlerini transit geçerek Avrupa'ya taşınması için tüm gerekli önlemleri alacaklardır. Bu nedenle Taraflar, mevcut TYB projesinin maksimum teknik kapasitesinin (yıllık 11.6 milyar metreküp), Yunan Gaz piyasasının ihtiyaçları ile birlikte transit amaçlı olarak Poseidon Boru Hattına tahsis edileceğini teyit ederler. Aynı amaca hizmet etmek üzere, İtalyan Hükümeti ulusal mevzuatına uygun olarak, Taraflardan her hangi bir şirkete İtalya'ya doğal gaz ithal etmek ve bu gazı Avrupa şirketlerine uygulanan aynı durum ve koşullarda satmak için gerekli yetkiyi vermeyi taahhüt eder.

2.9. Taraflar, Türk Doğal Gaz Piyasasında maliyet yansıtıcı fiyatlar oluşturulması amacıyla gaz arz güvenliğinin kuvvetlendirilmesi ve pazar likiditesinin sağlanabilmesini teminen uygulanan mevcut Türk ulusal enerji politikasına göre, BOTAŞ (ya da Türk hükümeti tarafından tayin edilen diğer Türk Kuruluşları) ile taşıtıcılar arasında; her bir taşıtıcı tarafından transit edilecek gazın belirli bir miktarı için, Türkiye teslimat noktası ile İtalya ve/veya Yunanistan'daki son varış pazarlarındaki teslimat noktaları arasındaki taşıma masraflarının düşülmesi suretiyle elde edilecek Türkiye teslimat noktasındaki fiyat üzerinden doğal gaz alım satım anlaşması yapılacaktır.

TYİB Projesi ile ilgili olarak Taraflar, BOTAŞ (ya da Türk hükümeti tarafından tayin edilen diğer Türk Kuruluşları) ile Poseidon boru hattının muaf kapasitesini taşıtıcıları arasındaki doğal gaz satış anlaşmalarının her bir taşıtıcı tarafından transit

edilecek gazın %15'lik ilave miktarı için yukarıda tanımlanan fiyat koşullarında sonuçlandırılması hususunda anlaşmışlardır. Yukarıdaki hükümler TYİB projesinin parametrelerini ve ekonomik fizibilitesini olumsuz yönde etkilemeyecektir.

Taşıticılar ile BOTAS arasındaki doğal gaz satış anlaşmalarını da kapsayan ve Poseidon Boru hattının muaf kapasitesinin taşıticıları ile üretici(ler) arasındaki gaz temin anlaşmalarının teknik, ticari ve idari koşul ve şartları, Türk Hükümetine bildirilecektir.

Bu gaz satış anlaşmalarının ayrıntıları BOTAS ile Poseidon Boru hattının muaf kapasitesinin taşıticıları arasında yapılacak müzakereler sırasında sonuçlandırılacaktır.

2.10. Taraflar, ilgili ulusal mevzuatlarına uyumlu olarak, TYİB projesinin kendi bölümlerini hayata geçirmeleri ve işletmeleri için kendi ISO'larına gerekli yetkilendirmeyi sağlamayı taahhüt ederler.

2.11. Taraflar, taşıma anlaşmasına göre doğalgazın kesintisiz akışını sağlamak ve akış durumuna göre acil durum önlemlerini almak için her türlü çabayı gösterecekler ve alınan acil önlemler hakkında diğer Taraflara yeterli ve zamanında bilgi vereceklerdir.

Madde 3

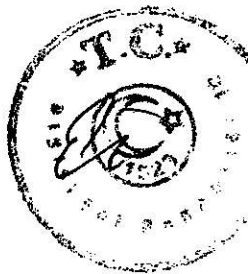
Koordinasyon Komitesi

3.1. Taraflar bir Koordinasyon Komitesi kurma konusunda mutabıktırlar. Koordinasyon Komitesi aşağıdakilerin temsilcilerinden oluşacaktır:

* Türkiye Cumhuriyeti'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Yunanistan Cumhuriyeti'nin Kalkınma Bakanlığı ve İtalya Cumhuriyeti'nin Ekonomik Kalkınma Bakanlığı

* İlgili ISO'lar.

Her bir Taraf Koordinasyon Komitesinin faaliyetlerini desteklemek için kendi enerji düzenleyici kurumlarını davet etme hakkına sahip olacaklardır.



Koordinasyon Komitesi TYİB projesinin geliştirilmesi sırasında gerekli desteği sağlamak amacıyla her bir ülkedeki koordinasyon faaliyetlerinin ilerlemesini ve kolaylaştırılmasını izleyecektir.

3.2. Komite, Tarafların yarıyıl dönem Başkanlıkları şeklinde toplanacak ve Taraflara TYİB projesinin ilerlemesi hakkında raporlarını düzenli bir biçimde sunacaktır.

Madde 4

Değişiklikler

Bu Anlaşma üzerinde yapılacak her hangi bir değişiklik veya ekleme Taraflarca imzalanacak üçlü protokoller halinde yapılacak, her bir değişiklik veya ekleme bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturacak ve işbu Anlaşmanın 6.1. Maddesinin hükümlerine göre yürürlüğe girecektir.

Madde 5

Anlaşmazlıkların Çözülmesi

5.1. Taraflar bu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanması konusundaki anlaşmazlıkları dostane bir biçimde çözüme konusunda mutabıktırlar.

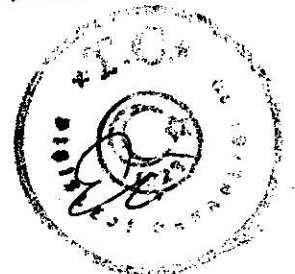
5.2. Eğer bir anlaşmazlık Madde 5.1.'de belirtildiği biçimde çözümlenemezse, Taraflardan her hangi biri, sorunu yazılı bir ihbar ile tüm Tarafların ilgili Bakanlıklarının dikkatine sunarak politik bir çözüm arayabilir.

Madde 6

Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi, Süresi ve Sona Ermesi

6.1. Bu Anlaşma, Tarafların anlaşmanın yürürlüğe konulması için ulusal şartların yerine getirildiğine dair diplomatik kanallardan birbirlerini bilgilendirecekleri son bildirim tarihinde yürürlüğe girecektir.

6.2. Bu Anlaşma ilk yürürlüğe girme tarihinden başlamak üzere 25 (yirmi beş) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Taraflardan her hangi biri 6 (altı) ay öncesinden diğer Taraflara ilk ya da izleyen dönemler içinde Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini bildirmediği, 5 (beş)er yıllık süreler halinde yenilenecektir.



Madde 7

Son Hükümler

Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili yazışmalar için İngilizce dilini kullanacaklardır.

Hazır bulunanların şahitliğinde, işbu Anlaşma, kendi Hükümetleri tarafından uygun biçimde yetkilendirilmiş, aşağıda imzası bulunan yetkililer tarafından;

Roma'da, 26 Temmuz 2007 tarihinde, İngilizce dilinde, üç asıl nüsha halinde imzalanmıştır.

(imza)

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

(imza)

Yunanistan Cumhuriyeti
Hükümeti adına

(imza)

İtalya Cumhuriyeti
Hükümeti adına

